

RAPPORT

Draagvlakonderzoek

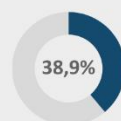
Asielzoekerscentrum Dokkum

Gemeente Noardeast-Fryslân

Draagvlakonderzoek Asielzoekerscentrum Dokkum 2023

Deze factsheet presenteert de voornaamste resultaten van het draagvlakonderzoek voor het asielzoekerscentrum in Dokkum. Het onderzoek richtte zich op volwassen inwoners (18 jaar en ouder) van de gemeente Noardeast-Fryslân. De doelgroep kreeg de gelegenheid om de vragenlijst zowel schriftelijk als digitaal in te vullen.

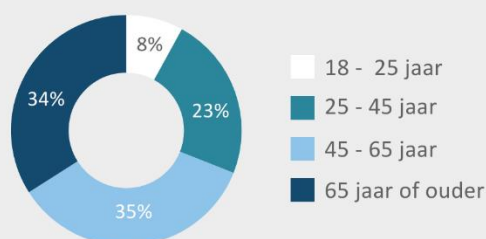

Respons

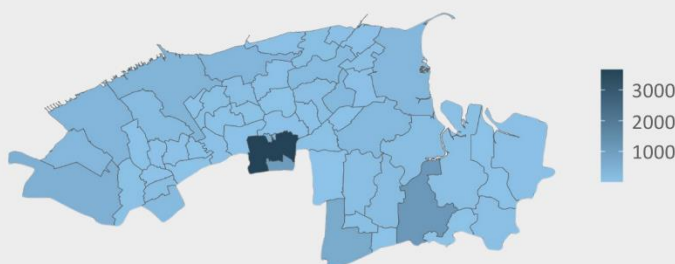
Verzonden	36.383
Uniek ingevuld	14.142

Achtergrondkenmerken

Leeftijd

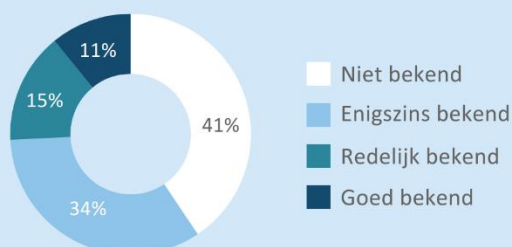

Postcodekaart

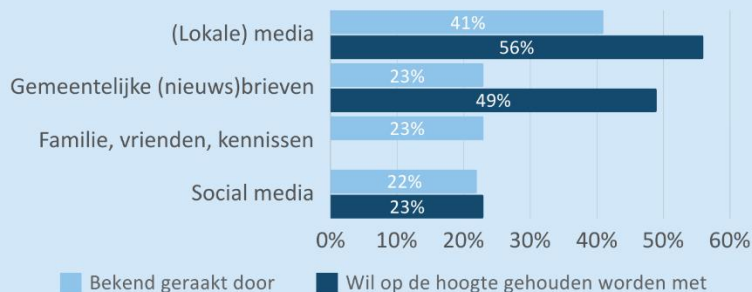

Bekendheid

Bekendheid met verzoek door COA

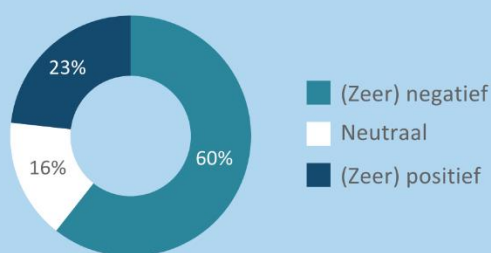
Meest gekozen communicatiekanalen

NB: In deze grafiek zijn alleen de meest gekozen (>20%) antwoordopties meegenomen

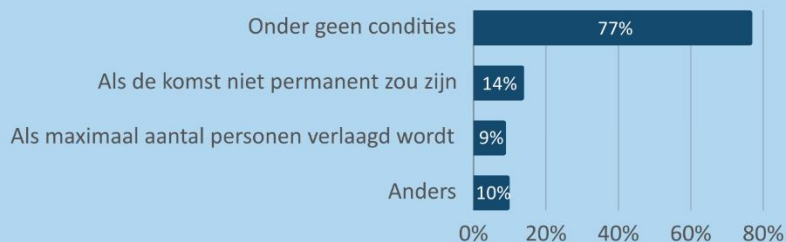
Houding

Houding ten aanzien van het asielzoekerscentrum

NB: In dit diagram is het antwoord 'weet ik niet/geen mening niet meegenomen, waardoor de percentages niet optellen tot 100%

Conditie voor de omslag naar een positieve houding

NB: Deze vraag betreft een meerkeuzevraag en is alleen gesteld aan respondenten die hebben aangegeven een (zeer) negatieve houding hebben ten aanzien van het asielzoekerscentrum

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doel	2
1.2 Aanpak onderzoek	2
1.2.1 Doelgroep	2
1.2.2 Methode	2
1.2.3 Respons	4
1.3 Leeswijzer	7
2 Resultaten	8
2.1 Communicatie over het asielzoekerscentrum in Dokkum	8
2.2 Houding ten aanzien van opvang asielzoekers in Dokkum	9

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeenteraad heeft eind juli 2023 een motie ingediend waarin werd verzocht om een gemeentebreed onderzoek te doen naar het draagvlak onder inwoners voor een permanent asielzoekerscentrum in Dokkum. Meer specifiek gaat het om een opvanglocatie voor maximaal 250 asielzoekers. Deze motie is aangenomen met als gevolg dat een grootschalig onderzoek is uitgezet.

De mogelijke komst van een asielzoekerscentrum is een politiek gevoelig thema, waarbij uiteenlopende en tegengestelde belangen een rol spelen. Daarom heeft de gemeente onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau Enneüs gevraagd om een draagvlakonderzoek uit te voeren. Het doel van dit draagvlakonderzoek is om in kaart te brengen in welke mate er draagvlak is voor een permanent asielzoekerscentrum met maximaal 250 plaatsen in Dokkum.

De centrale vraag die hieruit voortvloeit luidt als volgt:

Hoe kijken inwoners van de gemeente Noardeast-Fryslân (18 jaar en ouder) aan tegen een eventueel asielzoekerscentrum met maximaal 250 plaatsen in Dokkum?

Op basis van de centrale vraag zijn drie deelvragen geformuleerd:

- Hoe kijken inwoners (18 jaar en ouder) aan tegen een permanente opvanglocatie van 250 asielzoekers in Dokkum?
- Onder welke (algemene) condities vinden inwoners het acceptabel om asielzoekers binnen de gemeente op te vangen?
- Welke voorwaarden en condities zijn daarbij van belang?

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zal de gemeenteraad vervolg bepalen rondom de mogelijke opvang van asielzoekers.

1.2 Aanpak onderzoek

1.2.1 Doelgroep

De doelgroep van het onderzoek bestaat uit alle inwoners van de gemeente Noardeast-Fryslân. Het gaat hierbij om inwoners van 18 jaar en ouder (peildatum, 24 november 2023, de matdatum van de uitnodiging). Inwoners zijn allen individueel uitgenodigd voor het onderzoek; er is geen (willekeurige) steekproef getrokken. Alle inwoners van 18 jaar en ouder hebben daarmee de kans gekregen om zijn of haar mening te delen.

1.2.2 Methode

Dataverzamelmethode

Voor dit onderzoek is een schriftelijke dataverzamelmethode gehanteerd. Deze methode is gebruikelijk voor draagvlakonderzoeken, adresgegevens zijn immers beschikbaar. Bovendien is een schriftelijke benadering met een mogelijkheid om online of telefonisch mee te doen voor alle inwoners toegankelijk.

Vragenlijst

Validiteit

Validiteit gaat over de vraag: meten we wat we willen meten? Om inzicht te krijgen in de houding van inwoners ten aanzien van de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum is samen met de gemeente een vragenlijst opgesteld. Om de kans op respons zo groot mogelijk te maken is er bewust voor gekozen om de vragenlijst kort te houden (tien vragen). De vragen zijn zorgvuldig geformuleerd met gebruikelijke antwoordschalen om te voorkomen dat vragen op meerdere manieren konden worden geïnterpreteerd. Daarnaast is zo eenvoudig mogelijke taal gebruikt om de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de vragen te vergroten. Het zorgvuldig formuleren van de vragen komt de validiteit ten goede.

Thema's

In de vragenlijst zijn eerst vragen gesteld over de bekendheid met het verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Ook is gevraagd via welke kanalen inwoners het liefst op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen het asielzoekersbeleid van de gemeente Noardeast-Fryslân. Daarnaast is gevraagd naar de houding ten aanzien van een asielzoekerscentrum. Inwoners die een negatieve houding hebben ten aanzien van de opvang van asielzoekers, konden aangeven onder welke omstandigheden ze wel positief zouden staan tegenover een asielzoekerscentrum. Tot slot zijn enkele achtergrondvragen opgenomen, namelijk geslacht, leeftijd, postcode en aantal jaren woonachtig in de gemeente.

Benaderingswijze

Uitnodiging

Een week voor de dataverzamelingsperiode heeft de gemeente een vooraankondiging gedeeld via diverse mediakanalen (de gemeentelijke website, lokale kranten en sociale media). Eind november 2023 hebben alle inwoners per post een uitnodigingspakket ontvangen. Dit pakket bestond uit een uitnodigingsbrief (in het Nederlands, Fries en Engels), een vragenlijst en een antwoordenvolp van Enneüs. In de brief werd uitleg gegeven over de achtergrond en het doel van het onderzoek; over de privacy van inwoners; en over de manier waarop inwoners de vragenlijst konden invullen. Ook stonden de contactgegevens van de helpdesk van Enneüs in de brief om eventuele vragen te stellen.

Inwoners die contact opnamen met Enneüs of de gemeente omdat ze de uitnodiging niet hadden ontvangen, kregen vanuit Enneüs opnieuw een schriftelijke uitnodiging toegestuurd. Op deze uitnodiging stond dezelfde persoonlijke inlogcode als op de originele uitnodiging.

Invulmogelijkheden

Inwoners konden de vragenlijst op drie manieren invullen: schriftelijk, online (via de QR-code of de website die in de brief vermeld stond) of telefonisch via de helpdeskmedewerkers van Enneüs. De vragenlijst is in drie talen aangeboden. Per post is alleen de Nederlandse versie van de vragenlijst verstuurd. Inwoners die de vragenlijst in het Fries of Engels in wilden vullen, werden verwezen naar de online vragenlijst. De vragenlijsten zijn in een apart bijlagenrapport opgenomen.

Tijdens de dataverzameling werd aandacht besteed aan het onderzoek via diverse mediakanalen. Op iedere brief en vragenlijst stond een persoonlijke inlogcode. Dit om te voorkomen dat de antwoorden van inwoners meer dan eens zouden worden meegenomen in de data-analyse. Inwoners hebben zes weken de tijd gehad om te reageren.

1.2.3 Respons

Overzicht

In totaal zijn 14.352 vragenlijsten binnengekomen, waarvan 7.326 per post, 7.018 online en 8 telefonisch. De bruto respons komt daarmee uit op 39,4%. Enkele vragenlijsten zijn leeg teruggestuurd. Daarnaast heeft een aantal inwoners de vragenlijst zowel online als per post ingezonden. In deze gevallen is alleen de online ingevulde vragenlijst meegenomen in de analyse. In totaal zijn 14.142 vragenlijsten meegenomen in de analyse. Dit is een netto respons van 38,9%. 22 inwoners hebben aangegeven geen vragenlijst te hebben ontvangen of de vragenlijst te zijn kwijt geraakt. Deze inwoners hebben (nogmaals) een uitnodigingspakket ontvangen.

In onderstaande tabellen is een overzicht van de respons te vinden, evenals specificaties over de manier van invullen en de taal waarin inwoners de vragenlijst hebben ingevuld.

Respons overzicht		Netto respons specificaties		
Aantal verzonden vragenlijsten	36.383	<i>Manier van invullen</i>	n	%
Aantal teruggestuurde vragenlijsten (online en schriftelijk)	14.352	- Online	7.018	49,7
Bruto respons	39,4%	- Schriftelijk	7.116	50,3
Aantal uniek ingevulde vragenlijsten	14.142	- Telefonisch	8	0,0
Netto respons	38,9%	<i>Taal vragenlijst</i>	n	%
Foutenmarge	0,6%	- Nederlands	13.910	98,4
		- Fries	207	1,4
		- Engels	25	0,2

Betrouwbaarheid

Het is van belang om tot betrouwbare resultaten te komen (met andere woorden: meten we consistent?). Het gaat er hierbij om dat gelijke resultaten naar voren zouden moeten komen wanneer het onderzoek opnieuw zou worden uitgevoerd.

Doordat niet alle genodigden deelnemen aan het onderzoek, is er in de respons sprake van een steekproef van de onderzoekspopulatie (namelijk alle inwoners van de gemeente Noardeast-Fryslân van 18 jaar en ouder). Hierdoor kunnen de resultaten van het onderzoek afwijken van de resultaten van de hele populatie. Deze afwijking heet onnauwkeurigheid. Het is mogelijk om een schatting te maken van deze onnauwkeurigheid via twee maten: de foutenmarge en het betrouwbaarheidsinterval.

De foutenmarge is een percentage dat aangeeft in hoeverre de resultaten uit dit onderzoek afwijken van de mening van de werkelijke populatie. Het betrouwbaarheidsniveau geeft aan hoe vaak de resultaten hetzelfde zouden zijn met een andere groep respondenten uit dezelfde onderzoekspopulatie.

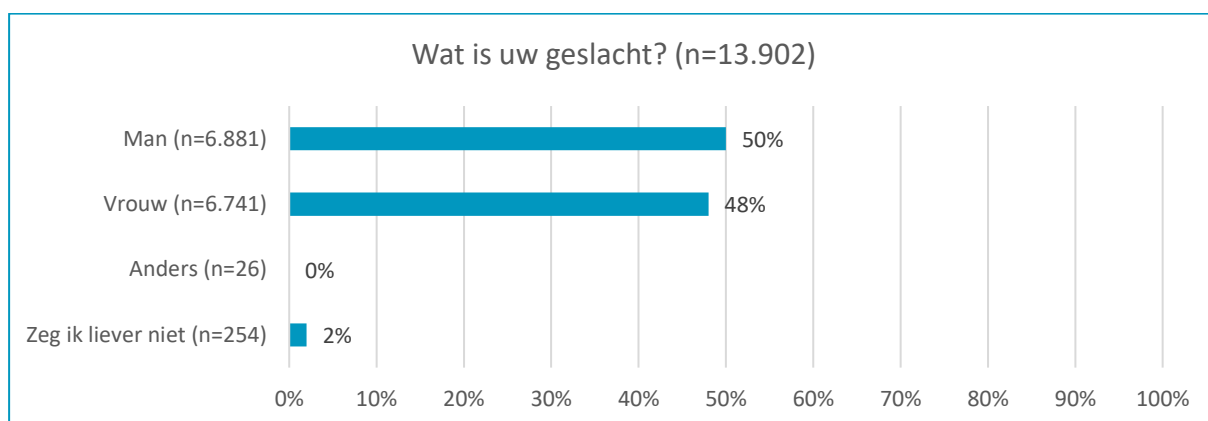
Voor dit onderzoek is de foutenmarge 0,6% en het betrouwbaarheidsniveau is vooraf vastgezet op 95,0%. Idealiter ligt de foutenmarge onder de 5,0% om heel nauwkeurig uitspraken te kunnen doen.¹ Dat betekent dat met 95,0% zekerheid de mening van de gehele onderzoekspopulatie maximaal 0,6% onder of boven de uitkomst van dit onderzoek ligt. Als voorbeeld: als 50,0% van de respondenten uit de steekproef het helemaal eens is met een stelling, dan zal dit in de gehele onderzoekspopulatie met 95,0% zekerheid tussen de 49,4% en 50,6% zijn. Op basis hiervan kan vastgesteld worden dat de resultaten betrouwbaar zijn.

¹ Rijksuniversiteit Groningen, 'Hoe betrouwbaar is 95 procent betrouwbaar?' (2015).

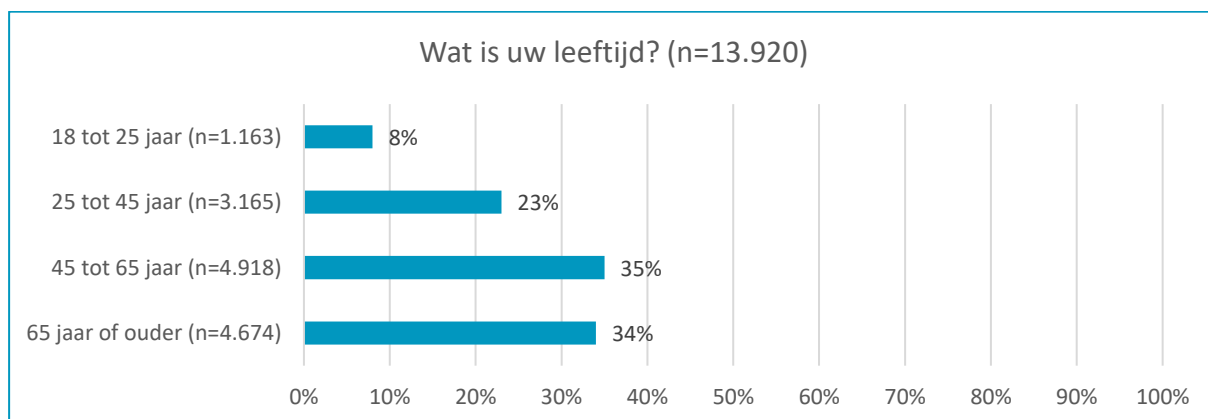
Representativiteit

Het is ook belangrijk om de representativiteit van de resultaten te bepalen (met andere woorden: gelden de resultaten voor de gehele onderzoekspopulatie?). Het bepalen van de representativiteit kan door te kijken naar de verhouding van enkele achtergrondkenmerken onder de respondenten en onder de werkelijke populatie in de gemeente.

Uit de resultaten blijkt dat de verdeling naar geslacht ongeveer gelijk is. Iets meer mannen (50%) dan vrouwen (48%) hebben de vragenlijst ingevuld. Deze resultaten liggen in lijn met de werkelijke verdeling naar geslacht in de gemeente Noardeast-Fryslân, afgerond precies 50% man en 50% vrouw. De statistische analyse (Chi-square toets) toont aan dat de verdeling naar geslacht binnen de respondenten representatief is voor de verdeling in de werkelijke populatie. Hierbij moet worden opgemerkt dat het CBS antwoordoptie 'anders' niet meeneemt in de demografische gegevens en dat het hier gaat om inwoners vanaf 20 jaar.²

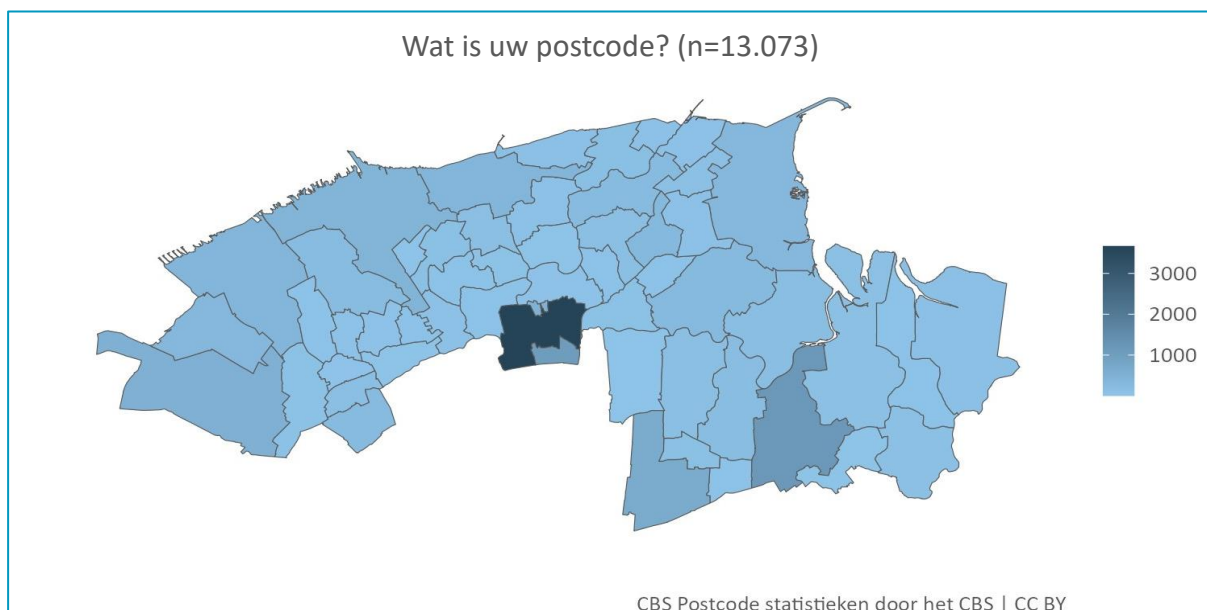

Kijkend naar leeftijd is te zien dat de meeste respondenten binnen de leeftijdscategorie 45 tot 65 jaar vallen (35%). De jongste leeftijdscategorie (18 tot 25 jaar) is duidelijk minder vertegenwoordigd (8%). Deze verdeling is ook te zien in de werkelijke populatie in de gemeente Noardeast-Fryslân. Wanneer alleen gekeken wordt naar de bevolking van 18 jaar en ouder, is 35% tussen de 45 tot 65 jaar en 10% tussen de 18 tot 25 jaar. Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder ligt in de werkelijke populatie (27%) lager dan het aandeel respondenten dat de vragenlijst heeft ingevuld (33%). Voor de leeftijdscategorie 25 tot 45 jaar geldt dat er in de werkelijke populatie meer inwoners in deze categorie vallen (27%) dan het aandeel respondenten dat de vragenlijst heeft ingevuld (23%). Er lijkt dus sprake van enige oververtegenwoordiging van respondenten tussen de 65 jaar en ouder en enige ondervertegenwoordiging van respondenten tussen de 25 tot 45 jaar. De resultaten van de statistische analyse (Chi-square toets) bevestigen dit.

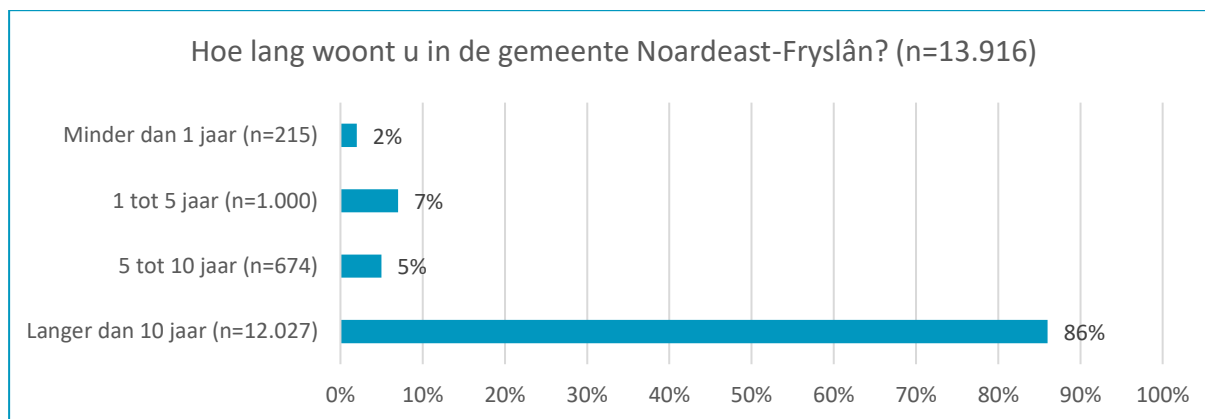

² Demografische gegevens gemeente Noardeast-Fryslân (CBS 2023).

Kijkend naar het postcodegebied is te zien dat een belangrijk deel van de respondenten woonachtig is in Dokkum. Naar verhouding hebben minder respondenten uit de omliggende plaatsen de vragenlijst ingevuld.

Aan respondenten is ook gevraagd hoelang ze in de gemeente Noardeast-Fryslân wonen (of: vóór 2019 in één van de gemeenten: Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland en Nieuwkruisland). Verreweg de meeste respondenten (86%) wonen al meer dan tien jaar in de gemeente. Een klein deel (2%) woont minder dan een jaar in de gemeente.

Interpretatie betrouwbaarheid en representativiteit

Zoals genoemd zijn resultaten van dit onderzoek zeer betrouwbaar. Dat wil zeggen: als de meting nogmaals wordt uitgevoerd, zullen nagenoeg dezelfde resultaten gevonden worden (met een zekerheid van 95,0% kan gesteld worden dat de maximale afwijking in de gevonden percentages 0,6% is).

Desondanks is er wel sprake van enige mate van over- en ondervertegenwoordiging in leeftijd en op postcodegebied. Onder- en oververtegenwoordiging is inherent aan dergelijk grootschalig vragenlijstonderzoek. Het is nagenoeg uitgesloten dat de groep respondenten volledig identiek is aan de populatie. Bij het interpreteren van de resultaten dient de bovengenoemde over- en ondervertegenwoordiging in het achterhoofd te worden gehouden. Er kan echter gesteld worden dat, gelet op de zeer geringe foutenmarge en de beperkte mate van onder- en oververtegenwoordiging, dit onderzoek bruikbare resultaten oplevert.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport bevat de inhoudelijke resultaten van het draagvlakonderzoek. De resultaten worden in grafieken weergegeven. Wanneer de percentages niet optellen tot 100% is dit het gevolg van tussentijdse afrondingsverschillen. Bij elke grafiek wordt het aantal respondenten weergegeven (n) dat de vraag heeft beantwoord.

Het invullen van de vragenlijst is vrijwillig. Respondenten zijn dus vrij om vragen over te slaan, bijvoorbeeld omdat ze geen antwoord willen geven of omdat ze het antwoord niet weten. Respondenten vullen dus niet altijd één van de antwoordopties in, maar laten soms alle antwoordopties leeg. Zodoende kan het zijn dat het aantal respondenten dat een vraag heeft ingevuld niet altijd optelt tot het totaal aantal respondenten dat de vragenlijst heeft teruggestuurd. Wanneer een vragenlijst per post is teruggestuurd of digitaal is ingestuurd (er is op de knop 'verzenden' gedrukt), zijn de antwoorden meegenomen in de analyse. Ook de antwoorden van respondenten die de vragenlijst niet volledig hebben ingevuld, tellen dus mee.

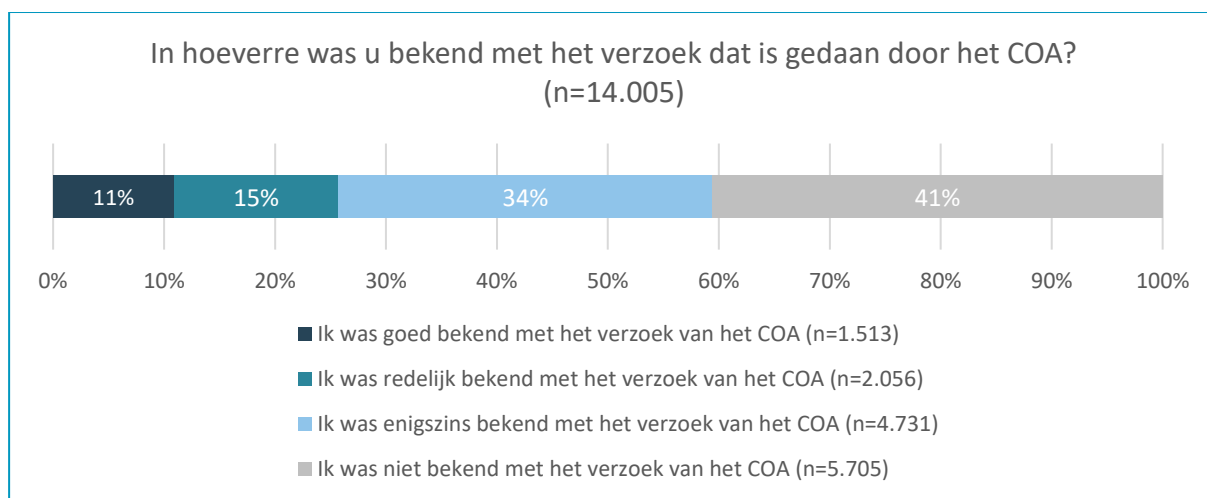
De toelichtingen op de open vragen zijn integraal en geanonimiseerd opgenomen in het bijlagenrapport

2 | Resultaten

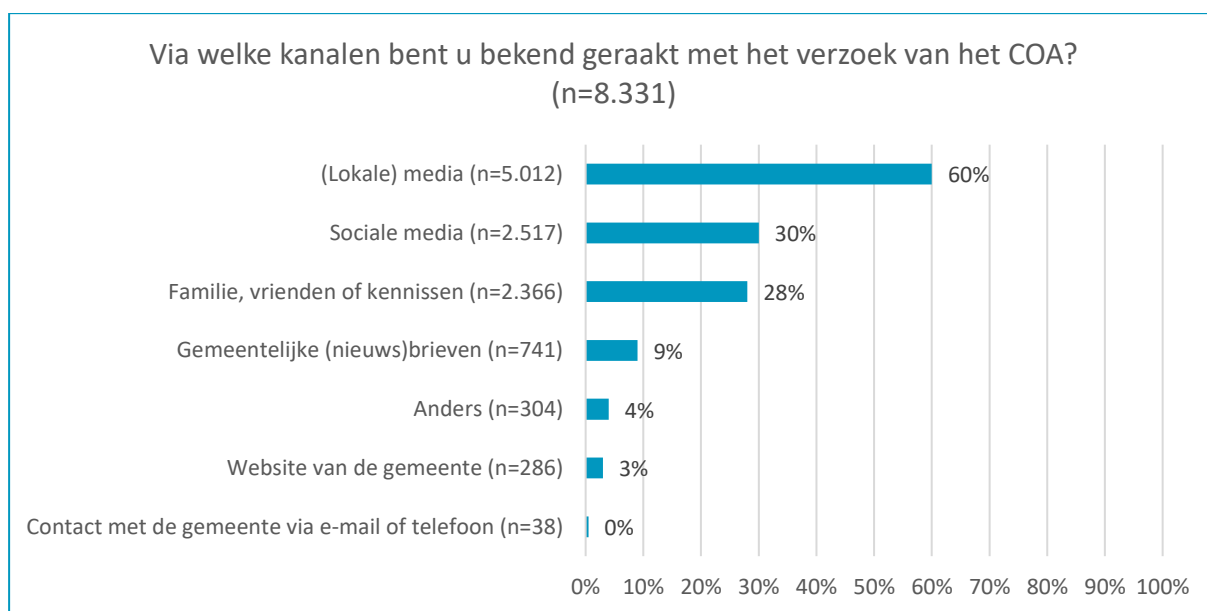
2.1 Communicatie over het asielzoekerscentrum in Dokkum

Deze paragraaf laat zien of respondenten bekend waren met de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum in Dokkum en hoe ze geïnformeerd willen worden over de ontwikkelingen op dit gebied.

De meerderheid van de respondenten (60%) geeft aan bekend te zijn met het verzoek van het COA om een asielzoekerscentrum in de gemeente te realiseren. 34% was hier enigszins bekend mee, 15% was hier redelijk bekend mee en 11% was goed op de hoogte. Een minderheid (41%) was voorafgaand aan dit onderzoek niet bekend met het verzoek van het COA.

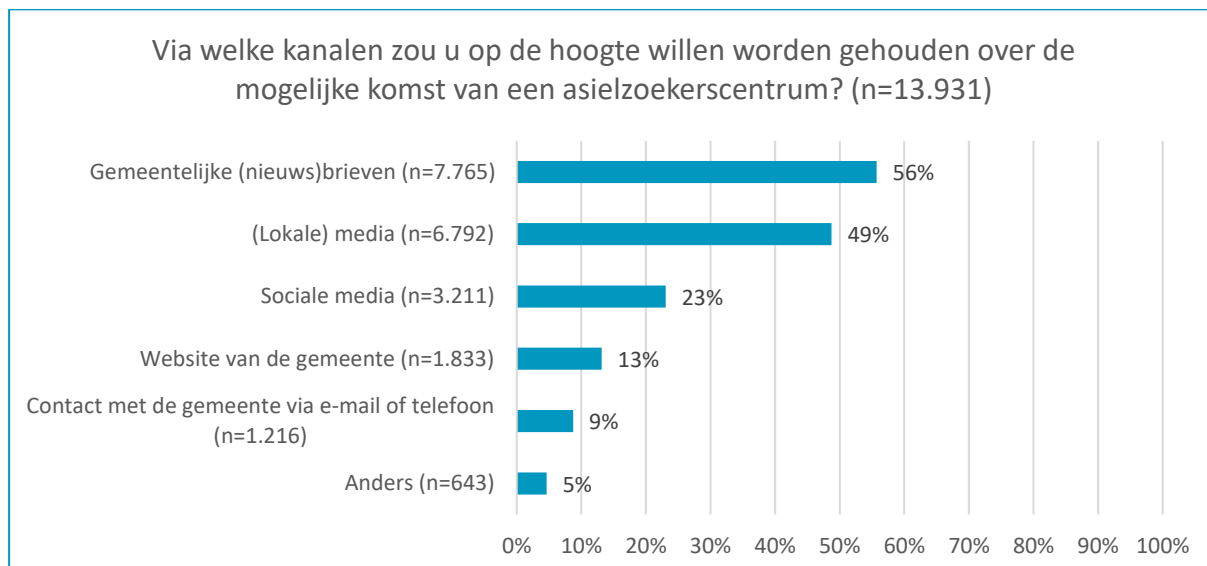

Respondenten zijn op verschillende manieren bekend geraakt met het verzoek van het COA. (Lokale) media staat met 41% op de eerste plaats, gevolgd door gemeentelijke (nieuws)brieven (23%); familie, vrienden en kennissen (23%); en sociale media (22%). Daarnaast is 2% van de respondenten via de website van de gemeente bekend geraakt met het verzoek van het COA.

* Het betreft een meerkeuzevraag. Respondenten konden meerdere antwoordopties invullen. De som van het aantal respondenten per antwoordoptie telt daarom niet op tot het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord. De som van de percentages telt daarom ook niet exact op tot 100%. Bij antwoordoptie 'Anders' noemen respondenten onder andere het volgende: algemeen verzoek minister; bureu, familie of vrienden; contact met collega's; radio of televisie; via (de voor aankondiging van) dit onderzoek; WâldNet.

Als respondenten gevraagd wordt via welke kanalen ze op de hoogte gehouden willen worden over de mogelijke komst van een asielzoekerscentrum, geeft meer dan de helft (56%) aan via gemeentelijke (nieuws) brieven. Bijna de helft (49%) wordt graag via (lokale) media geïnformeerd. Op de derde plaats staat sociale media (23%). Voor 13% van de respondenten is de website van de gemeente een gewenste informatiebron. Tot slot zou 9% graag persoonlijk telefonisch of per mail op de hoogte gehouden willen worden.

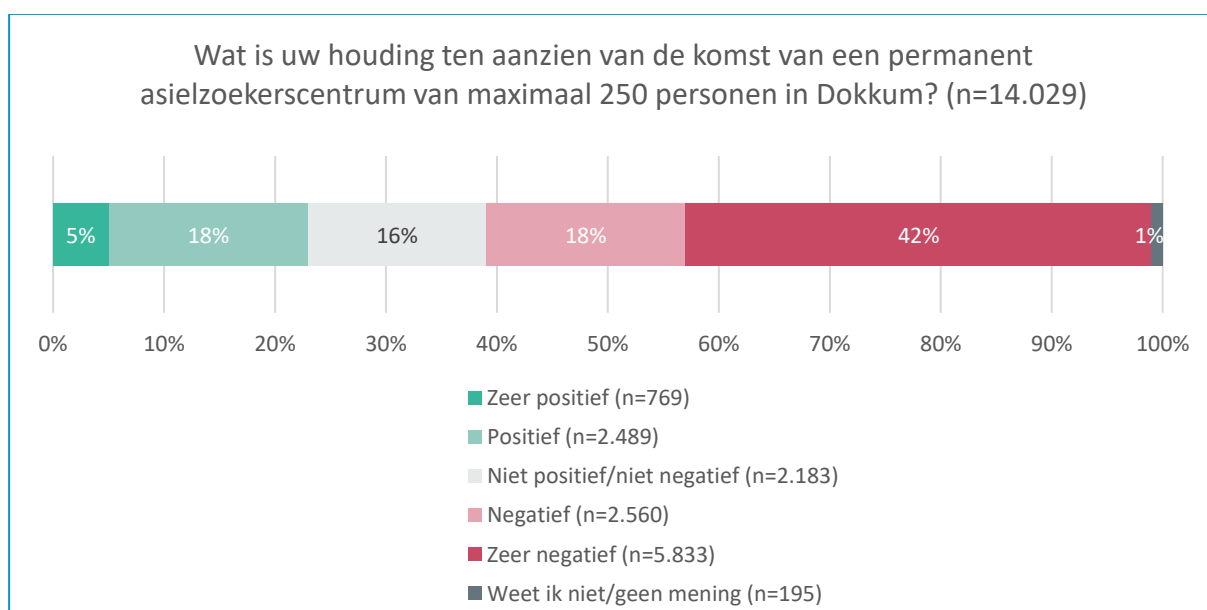

* Het betreft een meerkeuzevraag. Respondenten konden meerdere antwoordopties invullen. De som van het aantal respondenten per antwoordoptie telt daarom niet op tot het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord. De som van de percentages telt daarom ook niet exact op tot 100%. Bij antwoordoptie 'Anders' noemen respondenten onder andere het volgende: brief per post; huis-aan-huiskrant; familie of vrienden; geen belangstelling; informatieavonden en bijeenkomsten.

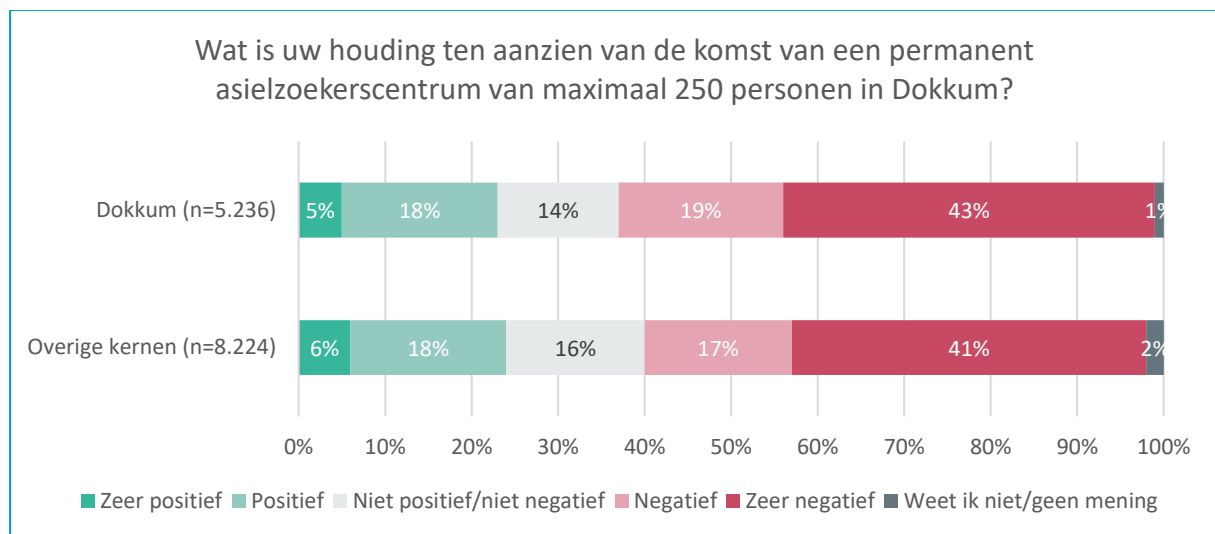
2.2 Houding ten aanzien van opvang asielzoekers in Dokkum

In deze paragraaf wordt de houding ten aanzien van de komst van een asielzoekerscentrum in Dokkum gepresenteerd.

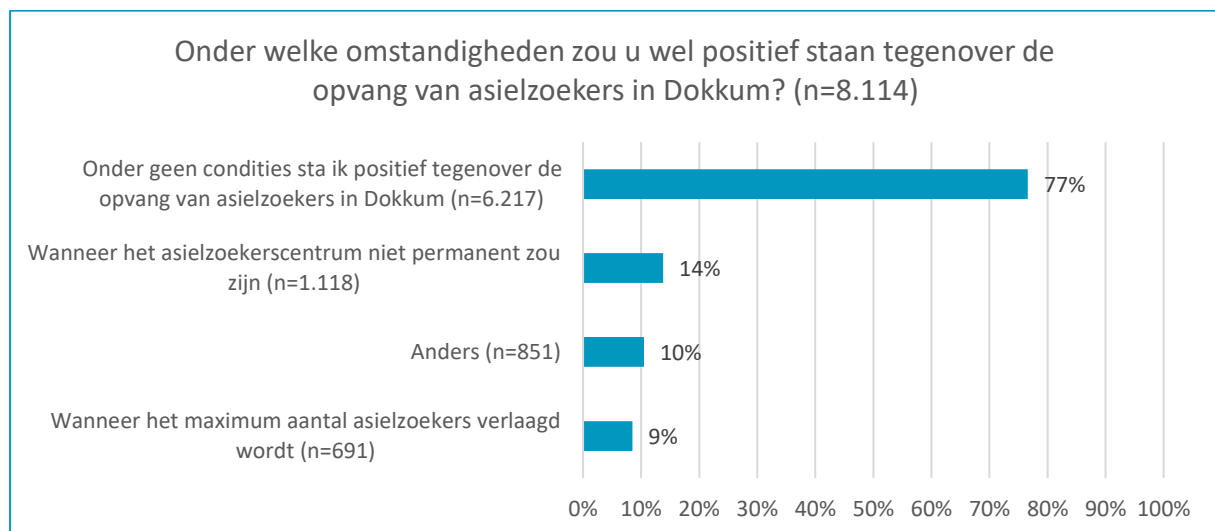
De resultaten laten zien dat 60% van de respondenten negatief staat tegenover de komst van een permanent asielzoekerscentrum van maximaal 250 personen in Dokkum. 42% daarvan staat hier zeer negatief tegenover. Bijna een kwart van de respondenten (23%) staat positief tegenover de komst van een asielzoekerscentrum. Van deze respondenten is 5% zeer positief.

De resultaten over de houding ten aanzien van de eventuele komst van een asielzoekerscentrum is vervolgens uitgesplitst naar Dokkum en overige kernen. Uit de resultaten blijkt dat er geen grote verschillen in houding tussen Dokkum en overige kernen zijn.

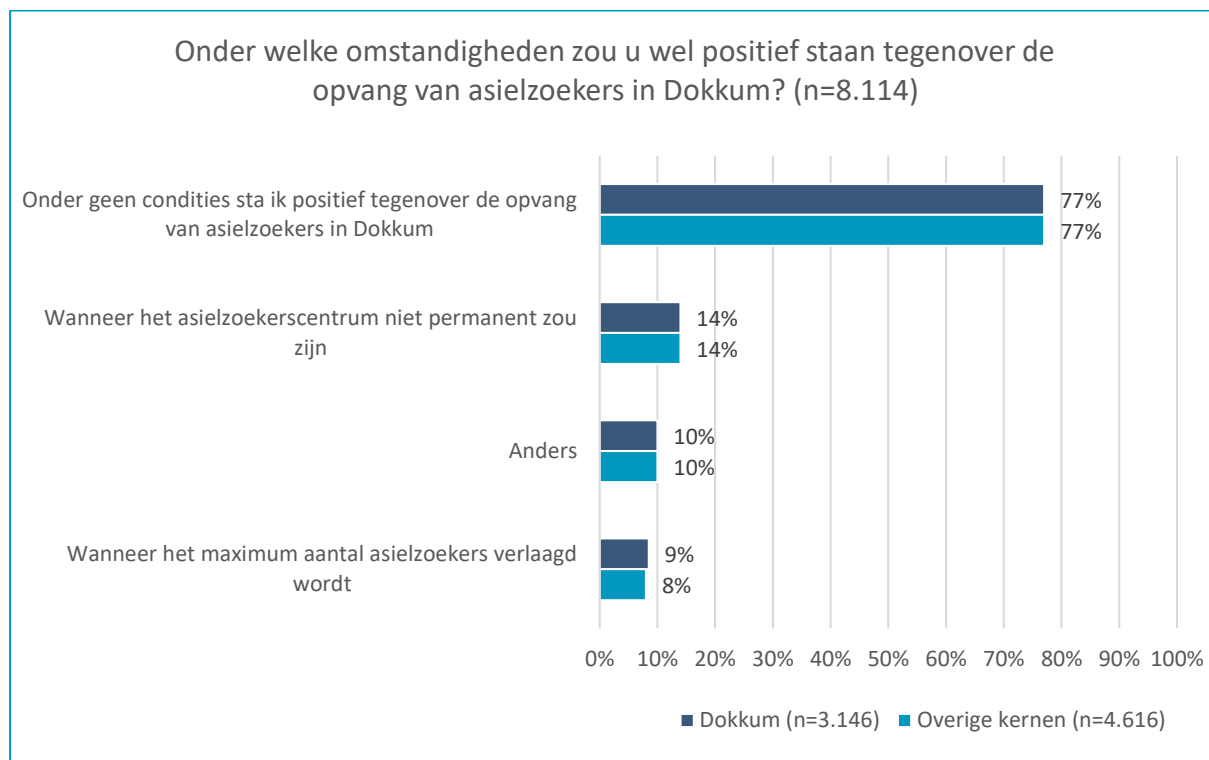

Aan respondenten met een (zeer) negatieve houding is gevraagd onder welke omstandigheden ze wel positief zouden staan tegenover de opvang van asielzoekers in Dokkum. Ruim drie kwart van de respondenten (77%) zegt onder geen enkele conditie positief te staan tegenover de opvang van asielzoekers. 14% zou een meer positieve houding krijgen als het asielzoekerscentrum niet permanent zou zijn en 9% als het maximum aantal asielzoekers lager zou zijn. Respondenten noemen hierbij maximale aantallen als vijftig of honderd. Ook is het volgens respondenten afhankelijk van het land van herkomst en van de reden om naar Nederland te komen.

* Het betreft een meerkeuzevraag. Respondenten konden meerdere antwoordopties invullen. De som van het aantal respondenten per antwoordoptie telt daarom niet op tot het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord. De som van de percentages telt daarom ook niet exact op tot 100%. Bij antwoordoptie 'Anders' noemen respondenten onder andere het volgende: afhankelijk van de nationaliteit; als er een strenge controle/screening kan zijn; als er genoeg handhaving mogelijk is; als er voldoende woonruimte bijkomt voor de eigen inwoners; als het gaat om gezinnen of gezinshereniging; bij acute (oorlogs)vluchtelingen.

De uitsplitsing naar Dokkum en overige kernen laat zien dat de resultaten over de condities voor respondenten uit Dokkum en respondenten uit de overige kernen nagenoeg gelijk zijn.

Hoofdkantoor Groningen

Sylviuslaan 5
9728 NS Groningen

Postbus 473
9700 AL Groningen

Kantoor Utrecht

Arthur van Schendelstraat 650
3511 MJ Utrecht

T. 050 – 711 52 55
info@enneus.nl
www.enneus.nl